

NORGES HØYESTERETT

Den 18. desember 2018 avsa Høyesterett bestående av dommerne Webster, Normann, Noer, Arntzen og Bergh kjennelse i

HR-2018-2403-A, (sak nr. 18-084484SIV-HRET), sivil sak, anke over kjennelse:

Forvalter for tidligere advokat Jon Eilif (advokat Anne Helsingeng – til prøve)
Orrems advokatvirksomhet, advokat Anne
Helsingeng

mot

AIG Europe Limited (advokat Svein Åge Bergset)

Tryg Forsikring
Storetvedt Regnskapsbyrå AS (advokat Trine Vøien – møtte ikke
for Høyesterett)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Bergh**: Saken gjelder krav om bevilgning hos en advokat som er forvalter av en tidligere advokats virksomhet.
- (2) Jon Eilif Orrem drev advokatvirksomhet i Bergen. Etter vedtak i Tilsynsrådet for advokatvirksomhet ble det holdt bokettersyn hos ham. Ettersynet avdekket blant annet at klientmidler fra flere klienter var blandet sammen. Det var også foretatt motregning mot klientmidler og overføring mellom klientkonti uten dokumentasjon. Videre ble det avdekket at advokaten i perioder med underdekning på klientkonto utførte kontantuttak og overføringer til egen driftskonto.
- (3) På bakgrunn av funnene ble Orrems advokatbevilling trukket tilbake. Tilsynsrådet for advokatvirksomhet oppnevnte 23. april 2015 advokat Anne Helsingeng som forvalter for avvikling av Orrems advokatvirksomhet i medhold av domstoloven § 228.

Orrem hadde tegnet ansvarsforsikring i AIG Europe Ltd. (AIG) for advokat- og eiendomsmeglervirksomhet. Forsikringsselskapet mottok og dekket en rekke krav fra Orrems tidligere klienter. Til sammen var det frem til desember 2017 utbetalt i underkant av 8 millioner kroner.

- (4) Ved stevning til Bergen tingrett 21. desember 2017 gikk AIG til sak mot Storetvedt Regnskapsbyrå AS og Tryg Forsikring AS. Regnskapsbyrået var regnskapsfører for Orrem og hadde sin ansvarsforsikring i Tryg Forsikring AS. AIG anførte i stevningen at hvis bokføringen hadde vært korrekt, ville mislighetene vært avdekket tidligere med den følge at advokat- og eiendomsmeglervirksomheten ville blitt stoppet. Dette ville igjen begrenset AIGs tap i form av forsikringsutbetalinger. AIG nedla påstand om erstatning oppad begrenset til 10 000 000 kroner.
- (5) Den 2. januar 2018 fremmet AIG krav om bevistilgang hos forvalteren av tidligere advokat Orrems advokatvirksomhet, advokat Anne Helsingeng. Kravet om bevistilgang var angitt å gjelde "klientkontoen og klientkontoregnskapet for tidligere advokat Orrem sin eiendomsmegler og advokatvirksomhet med bilag for 2007–2014". Forvalteren motsatte seg bevistilgang.
- (6) Bergen tingrett avsa 21. februar 2018 kjennelse med slik slutning:
- "1. Forvaltar etter advokat Orrem si advokatverksemd v/advokat Anne Helsingeng vert pålagt å legge fram klientkontoen og klientkontorekneskapet for tidligare advokat Orrem si eignedomsmeklar- og advokatverksemd med bilag for 2007-2014 så snart som mogleg, og seinast innan 3 – tre – månadar etter orskurden er rettskraftig. Materialet skal oversendast AIG Europe Limited direkte på ein hensiktsmessig måte.**
  - 2. Materialet i punkt 1 skal før framlegging sensurerast på ein slik måte at eventuelle opplysningar som er omfatta av bevisforbodedt tvisteloven § 22-5 første ledd, ikkje vert lagt fram.**
  - 3. Partane dekker sine egne sakskostnadar.**
  - 4. Ankefristen er éi veke."**
- (7) Tingretten fant at forvalteren hadde plikt til å legge frem det angitte materialet, men at hun før framleggelse måtte ta ut opplysninger som er omfattet av bevisforbudet i tvisteloven § 22-5 første ledd, se slutningen punkt 2. Retten bygget på at kravet om bevistilgang gjaldt et omfattende materiale – 33 permer med anslagvis 1000 sider i hver perm, altså 33 000 sider dokumentasjon. Det var anslått at arbeidet med anonymisering ville ta mer enn 30 arbeidsdager. Retten fant at krav om framleggelse likevel ikke ville være i strid med proporsjonalitetskravet som følger av tvisteloven § 26-5 tredje ledd. Det ble da blant annet lagt vekt på at forvalteren har krav på dekning etter vitnegodtgjørelsesloven § 11 for sine utgifter ved bevisframleggelsen.

- (8) Forvalteren, advokat Helsingeng, anket til Gulating lagmannsrett, som 30. april 2018 avsa kjennelse med slik slutning:
- "1. Anken forkastes.**
  - 2. Forvalter Anne Helsingeng betaler 24.938,- - tjuefiretusennihundreogtrettiåtte - kroner i sakskostnader for lagmannsretten innen 2 – to – uker fra forkynnelse av kjennelsen."**
- (9) Advokat Helsingeng har anket over lagmannsrettens lovtolkning og saksbehandling til Høyesterett. Høyesteretts ankeutvalg besluttet 26. juni 2018 at ankesaken i sin helhet skulle avgjøres av Høyesterett i avdeling med fem dommere, jf. domstolloven § 5 første ledd andre punktum.
- (10) Tilsynsrådet for advokatvirksomhet har inngitt innlegg til belysning av allmenne interesser, jf. tvisteloven § 15-8.
- (11) Tryg Forsikring og Storetvedt Regnskapsbyrå AS har ikke opptrådt for Høyesterett.
- (12) *Forvalter for tidligere advokat Jon Eilif Orrems advokatvirksomhet, advokat Anne Helsingeng*, har i korte trekk anført:
- (13) En advokats regnskap med bilag er omfattet av bevisforbudet i tvisteloven § 22-5 første ledd. Forvalteren er underlagt samme taushetsplikt som advokaten.
- (14) Lagmannsrettens rettsanvendelse er feil. Det kan ikke utledes av forarbeider eller juridisk teori at tvisteloven § 26-5 andre ledd eller § 26-7 andre ledd gir hjemmel for å pålegge sladding av opplysninger undergitt bevisforbudet som gjelder for advokater. Sladdeplikt krever klar lovhjemmel, og slik hjemmel foreligger ikke. I avveiningen mellom behovet for å få saken opplyst og hensynene som taler mot sladdeplikt, må hensynet til sakens opplysning vike.
- (15) Det følger også av tvisteloven § 26-7 andre ledd at plikten til fremleggelse er begrenset til det som er "mulig". Dette innebærer et proporsjonalitetskrav som rekker lenger enn til at fremleggelse må være praktisk mulig.
- (16) Lagmannsretten og tingretten har videre lagt til grunn feil rettsanvendelse ved vurderingen av proporsjonalitetsprinsippet i tvisteloven § 26-5 tredje ledd. Det dreier seg om et meget stort antall dokumenter. En utvelgelse, sladding, vil være en kompleks og omfattende oppgave, som, selv om kostnadene dekkes, går utover det som kan kreves.
- (17) Den store dokumentmengden skaper også en stor risiko for feil og dermed for brudd på taushetsplikten. Forvalteren har i sin rolle ikke full oversikt over materialet og hva som er omfattet av taushetsplikten.
- (18) Det som er påpekt, innebærer også at tingrettens og lagmannsrettens skjønnsutøvelse har vært uforsvarlig og klart urimelig, slik at det foreligger saksbehandlingsfeil.

(19) Ankende part har lagt ned slik påstand:

"Prinsipalt:

1. Begjæringen om bevistilgang tas ikke til følge.
2. AIG Europe Limited dømmes til å betale til forvalter for tidligere advokat Jon Eilif Orrems advokatvirksomhet, advokat Anne Helsingeng, sakens omkostninger for alle instanser.

Subsidiært:

3. Tingrettens og lagmannsrettens kjennelser oppheves.
4. AIG Europe Limited dømmes til å betale til forvalter for tidligere advokat Jon Eilif Orrems advokatvirksomhet, advokat Anne Helsingeng, sakens omkostninger for Høyesterett."

(20) *AIG Europe Limited* har i korte trekk anført:

- (21) Tvisteloven § 22-5 første ledd omfatter ikke forhold som er betrodd en advokat når man ikke kan identifisere at informasjonen kommer fra en bestemt klient. Dermed rammer den ikke anonymisert klientkonto med regnskap og bilag.
- (22) Loven er riktig tolket når tingretten og lagmannsretten legger til grunn at det foreligger hjemmel for å foreta sladding/sensurering av klientkontoen med klientkontoregnskapet slik at de taushetsbelagte opplysningene ikke fremkommer. Det er ikke grunn til å praktisere reglene strengere fordi det er spørsmål om opplysninger fra en forvalter.
- (23) Formuleringen "om mulig" i tvisteloven § 26-7 andre ledd innebærer ikke mer enn et krav om at det må være praktisk mulig å skille ut materiale som er underlagt taushetsplikt. Hvorvidt dette vil være arbeids- eller ressurskrevende, er ikke relevant i denne sammenheng. Kostnadene vil likevel inngå i forholdsmessighetsvurderingen etter tvisteloven § 26-5 tredje ledd.
- (24) Lagmannsretten har vurdert om fremleggelse vil medføre vesentlige kostnader, og betydningen av at kravet om dokumentfremleggelse er rettet mot tredjemann. Det er dermed verken i denne sammenheng eller ellers begått noen saksbehandlingsfeil som har hatt virkning for avgjørelsen.
- (25) AIG Europe Limited har lagt ned slik påstand:

"Påstand i forhold til den ankende parts prinsipale påstand:

1. Anken forkastes.
2. Forvalter etter advokat Orrem sin advokatvirksomhet dekker AIG sine saksomkostninger for Høyesterett.

Påstand i forhold til den ankende parts subsidiære påstand:

1. Anken forkastes
2. Forvalter etter advokat Orrem sin advokatvirksomhet dekker AIG sine saksomkostninger for Høyesterett."

(26) *Mitt syn på saken*

- (27) Høyesteretts kompetanse i denne saken er begrenset til å gjelde lagmannsrettens saksbehandling og "den generelle rettslige forståelse av en skreven rettsregel", jf. tvisteloven § 30-6 bokstav b og c. I dette ligger at Høyesterett kan prøve lagmannsrettens generelle lovtolkning, men ikke bevisbedømmelsen og den konkrete rettsanvendelsen. Den konkrete rettsanvendelsen kan imidlertid kaste lys over lovtolkningen, jf. HR-2017-833-A avsnitt 23 med videre henvisninger.
- (28) Etter tvisteloven § 26-5 første ledd, jf. § 21-5, har enhver som utgangspunkt plikt til å gi adgang til gjenstander, herunder dokumenter, som kan utgjøre bevis i en retts sak. Plikten til å stille bevis til rådighet er ikke begrenset til sakens parter, men gjelder også tredjeparter. Kravet i denne saken er rettet mot en tredjepart, forvalteren av tidligere advokat Orrems advokatvirksomhet.
- (29) Forvalteren er advokat. Den alminnelige taushetsplikten som advokat omfatter også oppdraget som forvalter, jf. forutsetningsvis advokatforskriften § 7-3. Forvalterens taushetsplikt når det gjelder dokumentasjon og forhold knyttet til tidligere advokat Orrems advokatvirksomhet, svarer helt ut til den taushetsplikten som gjaldt for Orrem selv. Dette er ikke omstridt.
- (30) AIG har krevd tilgang til Orrems klientkonto og klientkontoregnskap med bilag. Etter tvisteloven § 22-5 første ledd gjelder et bevisforbud for advokater om "noe som er betrodd dem i deres stilling". Det er på det rene at materialet som kreves fremlagt, inneholder opplysninger som er omfattet av bevisforbudet. Utgangspunktet er dermed at materialet ikke kan legges frem uten at det foreligger samtykke fra den opplysningene gjelder, jf. § 22-5 tredje ledd. Partene er enige om at det i denne saken ikke er mulig å innhente samtykke fra tidligere advokat Orrems klienter.
- (31) Straffeprosessloven § 119 om bevisforbud i straffesaker er parallell til tvisteloven § 22-5 første ledd. Om begrunnelsen for og rekkevidden av bevisforbudet uttaler førstvoterende i HR-2018-104-A avsnitt 26 og 27 følgende:

"Reglene skal generelt hindre at noen får muligheten til å kikke klientene i kortene, jf. Rt-2014-297 avsnitt 26 og HR-2017-467-A avsnitt 48. For at beslagsforbudet ikke skal undergraves, må det derfor ha en vid rekkevidde, jf. Rt-2013-1336 avsnitt 30.

Uttrykket 'noe som er betrodd dem i deres stilling' omfatter etter Høyesteretts praksis alt det 'advokaten i egenskap av sitt yrke og som ledd i et klientforhold innhenter eller får tilgang til på vegne av klienten', jf. Rt-2006-1071 avsnitt 21-22. Dette dekker også den omstendighet at det eksisterer et klientforhold, klientens identitet, timelister og annet som direkte eller indirekte kan gi grunnlag for slutninger om den kontakten advokaten har eller har hatt med klienten og andre i anledning oppdraget. Jeg viser til Rt-2010-1638, Rt-2012-868, Rt-2012-1601, Rt-2013-92, Rt-2013-1206 og Rt-2013-1336. Høyesteretts praksis bygger dessuten på den gjennomgående forutsetningen at også informasjon om advokatens egne bearbeidelser av materialet, advokatens overveielser knyttet til gjennomføringen av oppdraget og de råd han gir klienten, er omfattet av beslagsforbudet, jf. Rt-2000-2167 og Rt-2010-740 avsnitt 31."

- (32) Bevisforbudene i straffeprosessloven og tvisteloven omfatter likevel bare "'den egentlige advokatvirksomhet – juridisk bistand og rådgivning' i og utenfor rettergang", se Rt-2010-1638 avsnitt 29 med videre henvisning. Dette betyr blant annet at dersom en advokat driver eiendomsmegling og formuesforvaltning, vil denne virksomheten ikke være omfattet av bevisforbudet. Det er opplyst at tidligere advokat Orrem drev slik virksomhet ved siden av advokatvirksomheten.

- (33) Innenfor den egentlige advokatvirksomheten har bevisforbudet en vid rekkevidde. Det omfatter både eksistensen av klientforholdet og det nærmere innholdet i advokatens oppdrag, slik det er beskrevet i HR-2018-104-A.
- (34) Dette gjelder likevel bare så langt klienten kan identifiseres. Dersom opplysningene ikke kan knyttes til en fysisk eller juridisk person, vil bevisføringen ikke innebære at klienten "kikkes i kortene". Det medfører at opplysninger som er anonymisert, i stor utstrekning faller utenfor bevisforbudet, se blant annet Svalheim, Advokaters taushetsplikt, 1996 side 127–130.
- (35) At klientens navn og andre individualiserende kjennetegn ikke fremgår, er likevel ikke alltid tilstrekkelig til å komme utenom bevisforbudet. Også opplysninger som gis om et saksforhold, vil kunne gi tilstrekkelig grunnlag for å identifisere klienten. For eksempel kan en mottaker bli i stand til å foreta identifikasjon ved å sammenholde mottatte opplysninger med kunnskap han eller hun har fra andre kilder. En anonymisering er bare tilstrekkelig til å komme utenom bevisforbudet dersom det er stor grad av sikkerhet for at det ikke kan skje identifikasjon slik jeg her har beskrevet. Om hvilken grad av sikkerhet som må kreves, viser jeg til HR-2018-699-A avsnitt 49.
- (36) Behandlingen av et krav om bevis tilgang i tilfeller der bevisforbud påberopes, er regulert i tvisteloven § 26-7 andre ledd. Utgangspunktet er etter første punktum at bevisgjenstanden ikke kan fremlegges. Unntaket for "særlig lovbestemmelse" er ikke aktuelt i dette tilfellet. Andre punktum lyder slik:
- "Er bare deler av bevisgjenstanden underlagt bevisforbud eller bevisfritak, skal om mulig det øvrige framlegges."**
- (37) At deler av bevisgjenstanden, typisk deler av ett eller flere dokumenter, ikke kan føres som bevis, innebærer altså ikke uten videre at gjenstanden som sådan ikke kan framlegges. De øvrige delene skal fremlegges dersom dette er "mulig".
- (38) Ut fra dette er det etter mitt syn klart at dersom et dokument inneholder opplysninger som er omfattet av et bevisforbud, kan det likevel foreligge plikt til å fremlegge deler av dokumentet dersom dette kan skje uten å krenke bevisforbudet. En slik delvis fremleggelse betegnes ofte som "sladding", fordi det man i tilfelle gjør, er å stryke over eller utelate – sladde – deler av dokumentet.
- (39) At det kan foreligge plikt til sladding, er lagt til grunn i flere avgjørelser fra Høyesterett. Jeg viser her til HR-2018-709-U og HR-2016-1850-U, jf. også Rt-2013-1282 avsnitt 34. Jeg kan ikke se at det i denne sammenheng utgjør noen forskjell om det er tale om det absolutte bevisforbudet for advokater etter § 22-5 første ledd eller et bevisforbud knyttet til lovbestemt taushetsplikt etter § 22-3 første ledd.
- (40) Jeg finner ikke grunn til å gå inn på om plikt til sladding også kan utledes av bestemmelsen i § 26-5 andre ledd andre punktum om at parter og andre kan "pålegges å utarbeide sammenstillinger, utdrag eller annen bearbeiding av opplysninger som kan hentes ut av bevisgjenstander".

- (41) Avgrensningen av plikten til sladding må etter mitt syn blant annet bygge på lovens formulering "om mulig". Jeg kan ikke se at anvendelsen av dette begrepet er nærmere forklart i forarbeidene til tvisteloven.
- (42) Loven fastsetter at "det øvrige" – det som ikke er omfattet av bevisforbudet – skal fremlegges dersom dette er mulig. Dette må lede til at det avgjørende for plikten til å fremlegge et dokument som inneholder opplysninger underlagt bevisforbud, vil være om det etter gjennomført sladding er *mulig* å legge frem dokumentet *uten å krenke bevisforbudet*. Det må som påpekt kreves en stor grad av sikkerhet for at fremleggelsen av dokumentet ikke innebærer slik krenkelse.
- (43) Forutsetningen må i tillegg være at dokumentet etter sladding fortsatt kan ha betydning som bevis. Hvis bevisverdien bortfaller etter sladding, faller grunnlaget for et krav om fremleggelse bort, jf. tvisteloven § 21-7. Hvis sladding reduserer bevisverdien, uten at den blir helt borte, kan det bli spørsmål om krav om fremleggelse er forholdsmessig, jf. bestemmelsen i § 26-5 tredje ledd, som jeg kommer tilbake til.
- (44) Begrepet "om mulig" kunne etter ordlyden også forstås slik at det skal skje en vurdering av hvor stor byrde den som er i besittelse av et bevis, skal kunne pålegges i forbindelse med fremleggelsen. Sammenhengen i loven tilsier imidlertid at en slik forholdsmessighetsvurdering skal skje etter bestemmelsen i § 26-5 tredje ledd. Vurderingen vil da også kunne knyttes til hvem som pålegges å utføre et arbeid – om det er en part eller en utenforstående tredjepart. Anvendelsen av kriteriet "om mulig" vil i prinsippet være uavhengig av hvem kravet er rettet mot.
- (45) Tvisteloven § 26-5 tredje ledd lyder slik:
- "Retten kan nekte bevis tilgang etter første eller annet ledd hvis dette vil medføre kostnader som ikke står i rimelig forhold til tvisten og den mulige verdien av beviset, eller som parten har tilnærmet samme mulighet for tilgang til selv. Retten kan sette som vilkår at den som har begjært bevis tilgang, forskutterer utgiftene."**
- (46) Bestemmelsen fastsetter at det skal foretas en proporsjonalitetsvurdering. Dette er i godt samsvar med de alminnelige prinsippene som tvisteloven bygger på, se blant annet § 1-1 andre ledd fjerde strekpunkt og § 21-8. Det følger av henvisningen til første og annet ledd at § 26-5 tredje ledd gjelder i alle tilfeller der det er spørsmål om fremleggelse av gjenstander, herunder dokumenter, som bevis.
- (47) Etter ordlyden er kostnadene for den som pålegges å fremme bevis, det sentrale ved vurderingen. Lovforarbeidene gir likevel anvisning på et noe videre vurderingstema. I Ot.prp. 51 (2004–2005) side 467 heter det følgende:
- "Etter tredje ledd første punktum kan retten nekte bevis tilgang etter første og annet ledd etter en forholdsmessighetsvurdering. Bestemmelsen er et utslag av proporsjonalitetsgrunnsetningen som også gjelder for føring av bevis, jf. lovforslaget § 21-8. Bestemmelsen kommer særlig inn som en begrensning i forhold til omfanget av undersøkelser og bearbeiding som kan pålegges etter annet ledd. Det vil generelt stilles strengere krav til sakens parter om medvirkning til opplysning av saken, enn overfor tredjepersoner."**
- (48) Uttalelsene må forstås slik at det i alle fall overfor en tredjeperson ikke nødvendigvis er tilstrekkelig til at en sladdeplikt anses forholdsmessig, at parten har erklært seg villig til å dekke de fulle kostnadene ved arbeidet. Det må foretas en bredere vurdering, der blant

annet sakens betydning, bevisverdien og tidsbruken knyttet til arbeidet må vurderes. Vurderingen må skje med utgangspunkt i hvordan materialet vil se ut etter at det er gjennomført sladding som tilfredsstillende de kravene jeg har beskrevet. Det må vurderes i hvilken grad materialet da vil ha bevisverdi utover det som kan oppnås ved fremleggelse av bevis fremskaffet på annen måte, eller ved at bare nærmere angitte deler av materialet fremlegges.

- (49) Jeg går så nærmere inn på lagmannsrettens kjennelse. Om gjennomføringen av anonymisering uttaler lagmannsretten:

"Som nevnt ovenfor vil anonymisering av det aktuelle materialet innebære at alle opplysninger som er egnet til å identifisere klienten sladdes eller fjernes fra materialet på annen måte. Slike opplysninger vil blant annet omfatte klientens navn, adresse, fødselsnummer, telefonnummer og organisasjonsnummer. Når disse opplysningene fjernes fra materialet, kan ikke lagmannsretten se at det vil være mulig å lage sammenstillinger som gir grunnlag for identifikasjon av klientforhold eller hvilken kontakt det har vært mellom advokat og klient. Lagmannsretten finner derfor at fremleggelse av materialet i anonymisert form ikke vil krenke den lovbestemte taushetsplikten og heller ikke omfattes av bevisforbudet etter tvisteloven § 22-5. Når taushetsbelagte opplysninger fjernes fra materialet, kan lagmannsretten heller ikke se at fremleggelsen av materialet vil være forbundet med personlig ansvarsrisiko eller straffansvar for forvalter."

- (50) Lagmannsretten har ikke vist til kriteriet "om mulig" i tvisteloven § 26-7 andre ledd.
- (51) Etter mitt syn viser også innholdet i lagmannsrettens vurderinger at man ikke har bygd på et riktig rettslig utgangspunkt. Retten må forstås slik at man mener det vil være tilstrekkelig å fjerne alle opplysninger som direkte viser klientens identitet. Som jeg har fremhevet, har imidlertid bevisforbudet i tvisteloven § 22-5 første ledd en omfattende rekkevidde. Det som kreves for at en sladding skal være tilstrekkelig, er at alle opplysninger som direkte eller indirekte kan røpe et klientforhold eller innholdet i dette, er fjernet.
- (52) Det er opplyst at det i dette tilfellet er tale om en dokumentmengde på ca. 33 000 sider, og at arbeidet med anonymisering vil ta mer enn 30 arbeidsdager. Omfanget har utvilsomt betydning for vurderingen av om det er "mulig" å foreta tilstrekkelig anonymisering. Et stort materiale øker blant annet muligheten for at en mottaker kan sammenstille opplysninger fra ulike deler av materialet. Dette innebærer særlige krav til oversikt over det samlede materialet for at det skal være mulig å gjennomføre en anonymisering som er tilstrekkelig til at bevisforbudet i tvisteloven § 22-5 første ledd ikke krenkes.
- (53) Det er i denne sammenheng av betydning hvem som skal foreta sladdingen. I dette tilfellet er det en forvalter som vil være ansvarlig for gjennomgangen av materialet. Dokumentene gjelder en annen advokats klientforhold. Forvalteren vil ikke på samme måte som advokaten selv ha kunnskap om de enkelte oppdragene og klientene. Heller ikke vil forvalteren ha sikker kunnskap om i hvilken grad opplysninger som fremkommer i materialet, gjelder oppdrag i eller utenfor den egentlige advokatvirksomheten.
- (54) Omfanget i dette tilfellet sett i sammenheng med hvem som skal utføre arbeidet, gir dermed en klar risiko for at det kan skje feilvurderinger ved gjennomføringen av sladdingen. Denne kommer i tillegg til risikoen for feil av mer teknisk karakter.

- (55) Lagmannsretten uttaler at når identifiserende opplysninger fjernes, kan retten ikke se "at det vil være mulig å lage sammenstillinger som gir grunnlag for identifikasjon". Denne uttalelsen er ikke begrunnet. I lys av det jeg har påpekt, er en slik konstatering ikke tilstrekkelig til å vise at lovtolkningen er riktig.
- (56) Når lagmannsretten har et uriktig rettslig utgangspunkt ved vurderingen av om det er "mulig" å gjennomføre sladding, og hvordan denne eventuelt kan gjennomføres, kan dette igjen ha virket inn på proporsjonalitetsvurderingen etter § 26-5 tredje ledd. Ut fra det jeg har beskrevet, vil sladding i dette tilfellet være et krevende og meget omfattende arbeid. Det innebærer blant annet at det ikke nødvendigvis vil være tilstrekkelig til å oppfylle forholdsmessighetskravet at AIG vil dekke kostnadene til arbeidet.
- (57) I og med at lagmannsretten på grunnlag av sin rettsanvendelse har pålagt fremleggelse, må kjennelsen oppheves, jf. tvisteloven § 30-14 første ledd.
- (58) Etter tvisteloven § 30-15 første ledd skal tingrettens avgjørelse oppheves dersom feilen som fører til opphevelse, også rammer denne avgjørelsen. Tingrettens vurdering er i dette tilfellet i stor grad sammenfallende med lagmannsrettens. Heller ikke tingretten har vurdert plikten til sladding ut fra et riktig rettslig utgangspunkt. Jeg er ut fra dette kommet til at også tingrettens avgjørelse må oppheves. Det er i dette tilfellet hensiktsmessig at behandlingen av spørsmålet om bevis tilgang starter på nytt i tingretten, jf. tvisteloven § 30-15 første ledd andre punktum.
- (59) Ved opphevelse har den ankende part krevd dekket sine sakskostnader for Høyesterett. Jeg finner at kravet må tas til følge, jf. tvisteloven § 20-2. Advokat Helsingeng har som forvalter prosedert sin egen sak for Høyesterett. Omstendighetene er likevel i dette tilfellet slik at hun må ha krav på dekning av salær på samme måte som en ordinær prosessfullmektig, jf. tvisteloven § 20-5 første ledd tredje punktum.
- (60) Advokat Helsingeng har levert en kostnadsoppgave på totalt 384 480 kroner, hvorav 377 700 kroner er salær og 6 780 kroner er rettsgebyr. Jeg finner at disse kostnadene har vært nødvendige, jf. tvisteloven § 20-5, og legger oppgaven til grunn.
- (61) Jeg stemmer for denne

K J E N N E L S E :

1. Tingrettens og lagmannsrettens kjennelser oppheves.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler AIG Europe Limited til forvalter for tidligere advokat Jon Eilif Orrems advokatvirksomhet, advokat Anne Helsingeng, 384 480 – trehundreogåttefiretusenfirehundreogåtti – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.

- (62) Dommer **Arntzen:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (63) Dommer **Normann:** Likeså.
- (64) Dommer **Noer:** Likeså.
- (65) Dommer **Webster:** Likeså.
- (66) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

K J E N N E L S E :

1. Tingrettens og lagmannsrettens kjennelser oppheves.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler AIG Europe Limited til forvalter for tidligere advokat Jon Eilif Orrems advokatvirksomhet, advokat Anne Helsingeng, 384 480 – trehundreogåttefifiretusenfirehundreogåtti – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.